

Лариса ДЕРКАЧ,

orcid.org/0000-0002-9167-3248

кандидат мистецтвознавства, доцент,

доцент кафедри сольного співу та оперної підготовки

Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського

(Харків, Україна) *larisa02112000@gmail.com*

Світлана МЕЛЬНИК,

orcid.org/0009-0005-8620-5801

доктор мистецтва,

викладач кафедри сольного співу та оперної підготовки

Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського

(Харків, Україна) *aslvmezzo@gmail.com*

УКРАЇНСЬКА ПОЕЗІЯ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ МУЗИЧНОМУ ПРОСТОРИ: ХУДОЖНЯ КОНЦЕПЦІЯ ПРОЄКТУ «RESISTE UN CANTO DI LIBERTÀ. LA POESIA UCRAINA SI FA MUSICA»

Статтю присвячено комплексному музикознавчому дослідженню міжнародного мистецького проєкту «*Resiste un canto di libertà. La poesia Ucraina si fa musica*», створеного італійським композитором Джорджо Бернабо на основі творів сучасних українських поетес. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю осмислення новітніх форм взаємодії поетичного слова й академічної музики в умовах сучасного європейського культурного простору, а також недостатньою розробленістю в музикознавстві проблематики міжнародних мистецьких проєктів, присвячених сучасній українській поезії.

Метою статті є визначення художньо-концептуальних засад проєкту, з'ясування специфіки музичного прочитання сучасної української поезії у творчості Джорджо Бернабо та окреслення ролі українських виконавців у реалізації цілісного художнього задуму концертної програми. Методологічну основу дослідження становлять музикознавчий, інтерпретаційний, структурно-драматургічний, культурологічний і міждисциплінарний підходи, що дали змогу розглянути проєкт як цілісне художнє явище сучасної європейської академічної культури.

У статті проаналізовано принципи музичного втілення поезії Вікторії Амеліної, Ії Ківи, Оксани Стоміної та Юлії Мусаковської, виявлено особливості взаємодії літературного й музичного компонентів, розкрито роль інтонаційної драматургії, інструментальних композицій і художньої декламації у формуванні цілісної концертної концепції. Доведено, що композиторська концепція Джорджо Бернабо ґрунтується на рівноправній взаємодії слова й музики, у якій поетичний текст визначає інтонаційну, драматургічну та образно-сміслову організацію музичного висловлювання. Особливу увагу приділено значенню української мови та ролі українських виконавців у збереженні фонетичної, інтонаційної й емоційної автентичності поетичного слова.

Наукова новизна дослідження полягає у першому комплексному музикознавчому аналізі художньої концепції проєкту «*Resiste un canto di libertà. La poesia Ucraina si fa musica*», визначенні принципів музичного прочитання сучасної української поезії у творчості Джорджо Бернабо та обґрунтуванні значення проєкту як моделі сучасної міжкультурної комунікації й культурної дипломатії, що репрезентує українську літературу та академічне музичне мистецтво в європейському культурному просторі.

Ключові слова: сучасна академічна музика, Джорджо Бернабо, сучасна українська поезія, камерно-вокальна музика, музична інтерпретація, художня концепція, міжкультурна комунікація, культурна дипломатія, виконавська інтерпретація.

Larisa DERKACH,

orcid.org/0000-0002-9167-3248

Candidate of Art History, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Solo Singing and Opera Training
Kharkiv I. P. Kotlyarevsky National University of Arts
(Kharkiv, Ukraine) larisa02112000@gmail.com

Svitlana MELNYK,

orcid.org/0009-0005-8620-5801

Doctor of Arts,
Teacher of the Department of Solo Singing and Opera Training
Kharkiv I. P. Kotlyarevsky National University of Arts
(Kharkiv, Ukraine) aslvmezzo@gmail.com

UKRAINIAN POETRY IN THE EUROPEAN MUSICAL SPACE: THE ARTISTIC CONCEPT OF THE PROJECT “RESISTE UN CANTO DI LIBERTÀ. LA POESIA UKRAINA SI FA MUSIC”

The article is devoted to a complex musicological study of the international art project «Resiste un canto di libertà. La poesia Ucraina si fa musica», created by the Italian composer Giorgio Bernabo based on the works of modern Ukrainian poets. The relevance of the research is determined by the need to understand the newest forms of interaction between the poetic word and academic music in the conditions of the modern European cultural space, as well as the insufficient development in musicology of the problems of international art projects dedicated to modern Ukrainian poetry.

The purpose of the article is to define the artistic and conceptual foundations of the project, clarify the specifics of the musical reading of modern Ukrainian poetry in the work of Giorgio Bernabo, and outline the role of Ukrainian performers in the realization of the overall artistic idea of the concert program. The methodological basis of the research is musicological, interpretative, structural-dramaturgical, cultural and interdisciplinary approaches, which made it possible to consider the project as an integral artistic phenomenon of modern European academic culture.

The article analyzes the principles of the musical embodiment of the poetry of Victoria Amelina, Iya Kiva, Oksana Stomina, and Yulia Musakovskaya, reveals the peculiarities of the interaction of literary and musical components, reveals the role of intonation dramaturgy, instrumental compositions, and artistic recitation in the formation of a coherent concert concept. It is proved that the compositional concept of Giorgio Bernabo is based on the equal interaction of words and music, in which the poetic text determines the intonation, dramaturgy and figurative-semantic organization of the musical expression. Special attention is paid to the importance of the Ukrainian language and the role of Ukrainian performers in preserving the phonetic, intonation and emotional authenticity of the poetic word.

The scientific novelty of the study is the first comprehensive musicological analysis of the artistic concept of the project «Resiste un canto di libertà. La poesia Ucraina si fa musica», determining the principles of musical reading of modern Ukrainian poetry in the work of Giorgio Bernabo and substantiating the significance of the project as a model of modern intercultural communication and cultural diplomacy, representing Ukrainian literature and academic music in the European cultural space.

Key words: modern academic music, Giorgio Bernabo, modern Ukrainian poetry, chamber and vocal music, musical interpretation, artistic concept, intercultural communication, cultural diplomacy, performance interpretation.

Постановка проблеми. Сучасний європейський культурний простір характеризується активізацією міжкультурного діалогу та пошуком нових форм художньої взаємодії. Українська література, музика та театр стали важливими складниками міжнародного мистецького дискурсу, а їх художня інтерпретація європейськими митцями відкрила нові напрями міжкультурної взаємодії. Однією з найбільш показових тенденцій останніх років є поява міжнародних музичних проєктів, у яких сучасна українська поезія стає основою авторських композиторських концепцій, формуючи новий тип художньої комунікації між українською та європейською культурами.

Особливе місце серед таких мистецьких ініціатив посідає міжнародний проєкт «Resiste un canto

di libertà. La poesia Ucraina si fa musica», створений італійським композитором Джорджо Бернабо. Художня концепція проєкту поєднує сучасну українську поезію, авторську композиторську творчість, виконавське мистецтво українських музикантів та європейський концертний простір, формуючи багаторівневу систему художньої взаємодії.

Актуальність дослідження визначається необхідністю музикознавчого осмислення новітніх форм взаємодії літератури та музики в сучасній академічній композиції. Попри активний розвиток досліджень сучасної української музики, камерно-вокального мистецтва та міжкультурної комунікації, міжнародні мистецькі проєкти, присвячені сучасній українській поезії, залишаються

майже не представленими в українському музикознавстві. Особливо це стосується комплексного аналізу художньої концепції, композиторської драматургії, виконавської інтерпретації та культурологічного значення таких проєктів.

Крім того, сучасне музикознавство дедалі більше звертається до міждисциплінарних досліджень, у яких музичний твір розглядається як результат взаємодії різних видів мистецтва, мовних систем та культурних практик. У цьому контексті проєкт «*Resiste un canto di libertà*» становить особливий інтерес, оскільки демонструє нову модель функціонування сучасної академічної музики, засновану на синтезі поетичного слова, композиторського мислення, виконавської творчості та культурної дипломатії.

Саме тому комплексне музикознавче дослідження художньої концепції цього проєкту є актуальним як для сучасної музичної науки, так і для подальшого розвитку міжкультурних досліджень у галузі академічного мистецтва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема взаємодії поетичного слова та музики традиційно належить до актуальних напрямів сучасного музикознавства, літературознавства й культурології. Упродовж останніх десятиліть особливої уваги набули дослідження, присвячені міжмистецькому синтезу, камерно-вокальній творчості, художній інтерпретації поетичного тексту, інтермедіальності та міжкультурній комунікації. Особливої актуальності ці питання набули в контексті сучасної європейської музичної культури, де дедалі активніше реалізуються міжнародні мистецькі проєкти, засновані на синтезі національної літературної спадщини та новітньої академічної музики. Водночас проєкти, що репрезентують сучасну українську поезію в європейському музичному просторі, залишаються недостатньо дослідженими.

Теоретичні засади осмислення взаємодії музики й словесного тексту сформувалися у працях, присвячених проблемам музичної семіотики, відкритості художнього твору, виконавської інтерпретації та перформативності мистецтва. Концепція «відкритого твору» У. Еко розкриває можливість множинності художніх інтерпретацій і активної співтворчості виконавця та слухача у процесі сприйняття мистецького твору (Еко, 1989; Bondanella, 1997). Важливим методологічним підґрунтям також є праця Е. Фішер-Ліхте, у якій мистецтво розглядається як процес художньої взаємодії, що формується у просторі перформансу та комунікації між виконавцем і аудиторією (Fischer-Lichte, 2008).

Суттєвий внесок у сучасне розуміння музики як засобу комунікації здійснили Н. Кук, І. Кросс та Дж. Борн. Їхні дослідження висвітлюють музику як складний соціокультурний феномен, що функціонує не лише як естетичний об'єкт, а й як форма комунікації, конструювання культурної пам'яті, ідентичності та міжкультурного діалогу (Cook, 2021; Cross, 2014; Born, 2011). Окремі аспекти взаємозв'язку музики, мови та культурної спадщини розкрито у працях К. Грант, яка розглядає музичну творчість як один із чинників збереження культурної пам'яті та репрезентації національної ідентичності (Grant, 2014).

Важливе місце у сучасному європейському музикознавстві займають дослідження новітньої академічної композиції, музичної драматургії та постдраматичного театру. Зокрема, М. Беррі аналізує трансформацію оперної драматургії в контексті постдраматичного театру, демонструючи нові принципи взаємодії музики, сценічної дії та художнього тексту (Berry, 2021). Подальший розвиток ці проблеми знаходять у дослідженні І. Іліч, присвяченому сучасній оперній композиції, художній семантиці повторюваності, музичній драматургії та формуванню нових смислів у сучасному музичному театрі (Ilić, 2025).

Наведені наукові праці формують сучасне теоретико-методологічне підґрунтя для дослідження взаємодії музики, поетичного слова, художньої інтерпретації, міжкультурної комунікації та сучасних форм музичного театру. Водночас вони переважно висвітлюють загальні закономірності функціонування музичного мистецтва, проблеми семіотики, перформативності, музичної комунікації та новітньої композиції.

Попри активний розвиток зазначених напрямів, міжнародний мистецький проєкт «*Resiste un canto di libertà. La poesia Ucraina si fa musica*» досі не став предметом спеціального музикознавчого дослідження. Недостатньо вивченими залишаються художня концепція композитора Джорджо Бернабо, принципи музичного втілення поезії сучасних українських авторів, особливості взаємодії літературного й музичного компонентів, специфіка виконавської інтерпретації, а також роль цього проєкту в репрезентації української культури в сучасному європейському академічному музичному просторі.

Таким чином, сучасний стан наукової розробки проблеми свідчить про наявність істотної лакуни у вивченні міжнародних музично-поетичних проєктів, що поєднують сучасну українську поезію з новітньою європейською академічною музикою. Це зумовлює необхідність комплексного музикоз-

навчого дослідження проєкту «Resiste un canto di libertà. La poesia Ucraina si fa musica» як цілісного явища сучасної європейської музичної культури, у якому поєднуються художня творчість, міжкультурна комунікація та новітні тенденції розвитку академічного музичного мистецтва.

Метою дослідження є визначення художньо-концептуальних засад проєкту «Resiste un canto di libertà. La poesia Ucraina si fa musica», з'ясування специфіки музичного прочитання сучасної української поезії у творчості Джорджо Бернабо та окреслення ролі українських виконавців у реалізації цілісного художнього задуму концертної програми.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасне академічне музичне мистецтво дедалі активніше звертається до літературних першоджерел, осмислюючи поетичний текст не лише як вербальну основу вокального твору, а як самостійний художній феномен, здатний визначати його композиційну, інтонаційну та драматургічну організацію. У творчості композиторів ХХІ століття взаємодія слова й музики набуває характеру міжмистецького діалогу: поезія задає смисловий та емоційний імпульс, а музика поглиблює психологічні й філософські виміри висловлювання.

Показовим прикладом такого підходу є міжнародний мистецький проєкт «Resiste un canto di libertà. La poesia Ucraina si fa musica», представлений 20 червня 2025 року в Одеоні Театру Олімпіко у Віченці¹. Автором музичних композицій є італійський композитор Джорджо Бернабо. Програмна назва проєкту акцентує незнищенність пісні свободи, а підзаголовок «Українська поезія стає музикою» визначає основний принцип задуму: поетичне слово не просто супроводжується музикою, а трансформується в музичне висловлювання.

Літературну основу проєкту становлять тексти Вікторії Амеліної, Ії Ківи, Оксани Стоміної, Юлії Мусаковської та Ірини Шувалової. Різні за поетикою твори об'єднані проблематикою війни, втрати дому й близьких, вимушеного переміщення, історичної пам'яті, внутрішнього спротиву та збереження людської гідності. Війна постає в них не лише як політична чи історична подія, а як особистісний досвід, що змінює сприйняття часу, простору, людських взаємин і власної ідентичності. Тематична спорідненість текстів забезпечує концептуальну єдність програми, тоді як відмінність авторських стилів створює її внутрішню контрастність.

У творчій концепції Джорджо Бернабо українська поезія не виконує ілюстративної функції. Семантика тексту, його мовна інтонація, внутрішній ритм і психологічна напруга безпосередньо впливають на музичне формотворення. Композитор уникає буквального відтворення воєнних подій і натуралістичних звукових образів, зосереджуючись на внутрішньому стані людини. Тому музика не дублює вербальний зміст, а створює простір його поглибленого емоційного осмислення. Співвідношення слова й музики в проєкті доцільно визначити як співтворчість, у якій поетичний текст зберігає смислову автономію, водночас стаючи джерелом інтонаційного розвитку.

Однією з центральних постатей проєкту є Вікторія Амеліна, творчість якої поєднує особистісну інтонацію з осмисленням історичної трагедії. Її літературна й правозахисна діяльність, зокрема документування російських воєнних злочинів, надає поезії значення художнього свідчення та акту культурної пам'яті. У композиції «У весняне синє поле» для сопрано і фортепіано образи весни та синього поля формують символічний простір пам'яті, українського ландшафту й духовного відродження. У драматургії програми цей твір протиставляє досвіду руйнування перспективу збереження життя та культурної тяглості.

Поезія Ії Ківи вирізняється метафоричною насиченістю, лаконізмом і складною асоціативністю. У творі «When They Kill My Father» смерть батька осмислюється через фрагментарний простір сновидіння, образи викорінених дерев, каламутної води та зворотної перспективи. Трагедія розкривається не через прямий опис, а через порушення звичних просторово-часових зв'язків, що створює передумови для психологічно заглибленого музичного прочитання.

Інший принцип художньої організації представлено в композиції «Is There Hot War in the Tar». Абсурдне уподібнення війни до комунальної послуги, необхідної для повсякденного життя, формує гротескний ефект. У процесі розвитку слово «війна» поступово втрачає побутово-іронічне забарвлення й набуває трагічного змісту: вона постає як всеохопна речовина, що проникає в кожен дім і людське горло. Повторюваність ключового образу створює основу для поступового накопичення інтонаційної та динамічної напруги.

У поезії Оксани Стоміної метафоричність поєднується з документальною точністю. У творі «НІДЕ» розкрито психологічний стан людини, яка фізично перебуває поза Україною, проте внутрішньо залишається у Харкові та Бучі. Образ дому перетворюється на образ багажу, а існу-

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=P1b2oZidfcc> – «CONCERTO: A Song of Freedom Resists» – Ukrainian Poetry Becomes Music (Vicenza, 2025).

вання «всюди й ніде» виражає втрату просторової та особистісної цілісності. Лаконічність тексту зумовлює камерний характер музичного висловлювання, у якому зовнішня стриманість приховує значну психологічну напругу.

У вірші «Duck» зруйнований будинок уподібнюється до пораненого людського тіла, а голос птаха стає символом жалоби за людьми, убитими у власних оселях. Документальне свідчення тут переходить у символічний вимір: будинок постає колективним тілом громади, його руйнування – пораненням людського середовища, а пташиний плач – голосом пам'яті. Таким чином, приватна трагедія набуває універсального гуманістичного значення.

У творі Юлії Мусаковської «Garden of Bones» воєнна проблематика розкривається через архетипні й фольклорні образи. Сюжет братовбивства, кістки, з якої виростає яблуно, мотиви землі, співу та відплати формують багаторівневу семантичну структуру. Прагнення привласнити чужу землю, кохання й пісню набуває в контексті проєкту особливого значення: голос і пісня постають складовими особистої та національної ідентичності, які неможливо остаточно знищити. Композитор працює тут не з прямим описом війни, а з універсальною моделлю насильства, пам'яті та моральної відповідальності.

Отже, літературна основа проєкту утворює цілісне змістове поле, у якому індивідуальні авторські голоси об'єднані спільним досвідом війни, втрати та спротиву. Водночас концертна програма не є вокальним циклом у традиційному жанровому розумінні. Вона складається з художньо самостійних романсів, інструментальних композицій і декламаційних фрагментів, поєднаних загальною концепцією та асоціативною драматургією.

До програми концерту увійшли «НІДЕ», «When They Kill My Father», «Garden of Bones», «Pallida e assorta melodia», «Is There Hot War in the Tap», фортепіанні п'єси з «Pieces on the Thread of Memory», «У весняне синє поле», «Aria per Dalì, il poeta dal gatto rosso» та «Duck». Чергування вокального, інструментального й декламаційного типів висловлювання формує систему взаємопов'язаних емоційних центрів. Кожен твір розкриває окремий вимір воєнного досвіду, а інструментальні епізоди виконують не функцію формальних інтермедій, а роль самостійних драматургічних вузлів.

Композиція «Pallida e assorta melodia» для скрипки і фортепіано, пов'язана з поезією Еудженіо Монтале, розширює культурний контекст програми, співвідносячи український досвід війни з європейською поетичною традицією. Фортепіанні п'єси «Notturmo vagante sui resti del teatro di

Mariupol» і «Col fiato spezzato sotto il cielo di Kiev» формують звуковий простір пам'яті, крихкої тиші, напруженого очікування й психологічної травми. Вони не відтворюють події буквально, а передають їхній емоційний відгомін.

Самостійним драматургічним центром є «Aria per Dalì, il poeta dal gatto rosso» для скрипки і фортепіано, присвячена поетові й військовому Максиму Кривцову. Завершення твору тривалим звучанням скрипкової ноти та потужним кластером переводить індивідуальну історію загиблого митця у символічний вимір, де смерть співвідноситься з незавершеним творчим розквітом і збереженням пам'яті.

Драматургія програми не підпорядковується лінійному наростанню до єдиної кульмінації. Вона вибудовується як послідовність емоційних центрів, пов'язаних асоціативними переходами. Контраст вокальних, інструментальних і декламаційних номерів урізноманітнює форму та створює простір для рефлексії. Завдяки цьому концертне висловлювання зберігає цілісність, не нівелюючи самостійності окремих композицій.

Визначальним чинником музичного мислення Джорджо Бернабо є збереження української мови. Її фонетична будова, мовна інтонація, наголос і ритм поетичного рядка впливають на вокальне інтонування та музичне формотворення. Вокальна партія розгортається як продовження природної декламації, а збереження автентичного звучання тексту забезпечує репрезентацію української культурної ідентичності без її підпорядкування іншомовному середовищу.

Важливу роль у реалізації концепції відіграє виконавська інтерпретація. Виконавець постає посередником між поетичним текстом і композиторським задумом, тому точність дикції, наголосу, артикуляції та емоційного інтонування безпосередньо впливає на цілісність музичного образу. У концерті брали участь сопрано Вікторія Балашова, мецо-сопрано Світлана Мельник, піаністки Дарія Малахова й Алла Назімок, скрипаль Олександр Пузанков та актор-декламатор Едоардо Біллато. Залучення українських виконавців сприяло природному відтворенню фонетичних та інтонаційних особливостей текстів.

Виконавська концепція виходить за межі традиційного академічного співу. У «Garden of Bones» використано художню декламацію в супроводі фортепіано, а в композиції «У весняне синє поле» поєднано вокальне й декламаційне начала. Зближення співу та мовлення посилює семантичну виразність слова й розширює можливості психологічної інтерпретації. Водночас фортепіано не

обмежується функцією акомпанементу, а активно формує драматургію, створюючи зони напруження, відсторонення та внутрішньої рефлексії.

Висновки. Таким чином, «Resiste un canto di libertà. La poesia Ucraina si fa musica» є концептуально організованою камерно-вокальною програмою, у якій поезія, музична композиція, інструментальне виконавство та художня декламація утворюють цілісну міжмистецьку систему.

Художня новизна проєкту полягає в рівноправній взаємодії слова й музики, збереженні фонетичної та інтонаційної природи української мови, асоціативній драматургії й активній ролі виконавців. Представлення сучасної української поезії в італійському культурному просторі перетворює проєкт на форму художнього свідчення про російсько-українську війну та дієвий засіб культурної дипломатії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Berry M. Opera and the Politics of Postdramatic Theatre: Frank Castorf's Bayreuth Ring. *Cambridge Opera Journal*. 2021. Vol. 33, № 1–2. P. 24–49. <https://doi.org/10.1017/S0954586721000100>
2. Bondanella P. Umberto Eco and the Open Text: Semiotics, Fiction, Popular Culture. Cambridge: Cambridge University Press, 1997. 212 p. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511581755>
3. Born G. Music and the materialization of identities. *Journal of Material Culture*, 2011, Vol. 16, № 4. P. 376–388. <https://doi.org/10.1177/1359183511424196>
4. Cook N. Music: A very short introduction. Oxford University Press, 2021. 176 p.
5. Cross I. Music and communication in music psychology. *Psychology of music*, 2014, Vol. 42, № 6. P. 809–819. <https://doi.org/10.1177/0305735614543968>
6. Eco U. The open work. Harvard University Press, 1989. 320 p.
7. Fischer-Lichte E., Jain S. The transformative power of performance: A new aesthetics. Routledge, 2008. 232 p.
8. Grant C. Music endangerment: How language maintenance can help. Oxford University Press, 2014. 206 p.
9. Ilić I. Femininity in the Loop: Repetitive Music, Postdramatic Theatre, and the Construction of Meaning in Two Operas by Serbian Women Composers. *Contemporary Music Review*. 2025. Vol. 43, № 2–4. P. 279–300. <https://doi.org/10.1080/07494467.2025.2571356>

REFERENCES

1. Berry, M. (2021). Opera and the Politics of Postdramatic Theatre: Frank Castorf's Bayreuth Ring. *Cambridge Opera Journal*, 33 (1–2). 24–49. <https://doi.org/10.1017/S0954586721000100>
2. Bondanella, P. (1997). Umberto Eco and the Open Text: Semiotics, Fiction, Popular Culture. Cambridge: Cambridge University Press. 212. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511581755>
3. Born, G. (2011). Music and the materialization of identities. *Journal of Material Culture*, 16 (4). 376–388. <https://doi.org/10.1177/1359183511424196>
4. Cook, N. (2021). Music: A very short introduction. Oxford University Press. 176.
5. Cross, I. (2014). Music and communication in music psychology. *Psychology of music*, 42 (6). 809–819. <https://doi.org/10.1177/0305735614543968>
6. Eco, U. (1989). The open work. Harvard University Press. 320.
7. Fischer-Lichte, E., Jain, S. (2008). The transformative power of performance: A new aesthetics. Routledge. 232.
8. Grant, C. (2014). Music endangerment: How language maintenance can help. Oxford University Press. 206.
9. Ilić, I. (2025). Femininity in the Loop: Repetitive Music, Postdramatic Theatre, and the Construction of Meaning in Two Operas by Serbian Women Composers. *Contemporary Music Review*, 43 (2–4). 279–300. <https://doi.org/10.1080/07494467.2025.2571356>

Дата першого надходження статті до видання: 13.08.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 07.09.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 25.09.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

